

สุขภาพ อนามัยชุมชน และกระบวนการพัฒนา

วช.

WY106

สุขภาพ อนามัยชุมชน และกระบวนการพัฒนา

* B 0 0 3 3 3 0 7 *

ห้องสมุด วทบ นครราชสีมา

วสุธร ต้นวัฒนกุล

สารบัญ

คำนำ	ก
บทที่ 1 สุขภาพและระบบสุขภาพ	1
• บทนำ	1
• สุขภาพ : ความหมายและแนวคิด	2
• ระบบสุขภาพ	5
• ระบบสุขภาพที่เน้นการสร้างเสริมสุขภาพดี	9
• แนวคิดการพัฒนาสุขภาพ	11
• ความต้องการทางสุขภาพของมนุษย์	12
• มาตรการการพัฒนาสุขภาพ	15
• ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพและทิศทางการพัฒนา	18
• ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับนโยบายเพื่อสุขภาพ	20
• บรรณานุกรม	23
บทที่ 2 ระบบสุขภาพในสังคมไทย และทิศทางการเปลี่ยนแปลง	27
• วิวัฒนาการของระบบสุขภาพในสังคมไทย	28
• ภารกิจและโครงสร้างการบริหารจัดการระบบสุขภาพ ของกระทรวงสาธารณสุข	30
• ภารกิจของส่วนราชการต่าง ๆ ในกระทรวงสาธารณสุข	32
• สถานการณ์และทิศทางระบบสุขภาพในสังคมไทย	38
• แนวโน้มของระบบสุขภาพ	38
• ปัญหาในเชิงระบบของระบบสุขภาพไทย	39
• ทิศทางระบบสุขภาพ	41
• บรรณานุกรม	44

บทที่ 3 การจัดการด้านสุขภาพแบบองค์รวม	47
● กระบวนการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม	47
● ความเป็นมา	48
● แนวคิดสุขภาพแบบองค์รวม	49
● ระบบสุขภาพเพื่อสนับสนุนรูปแบบการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม	50
● สภาพปัญหาการแพทย์แผนปัจจุบัน	50
● แนวโน้มทางด้านสุขภาพแบบองค์รวม	51
● สุขภาพทางเลือก : การดูแลสุขภาพแบบองค์รวม	53
● รูปแบบสุขภาพทางเลือก	54
● แนวโน้มการแสวงหาบริการสุขภาพทางเลือก	55
● สถานการณ์สุขภาพทางเลือกในสังคมไทย	56
● กรณีศึกษาภูมิปัญญาสุขภาพและบริการสาธารณสุขในภาคตะวันออก ของประเทศไทย	57
● ผลการศึกษาภูมิปัญญาสุขภาพและบริการสาธารณสุขในภาคตะวันออก	57
● ภูมิปัญญาสุขภาพและบริการสาธารณสุขสู่การพึ่งตนเอง	59
● การส่งเสริมสนับสนุนภูมิปัญญาสุขภาพและบริการสาธารณสุข	59
● บรรณานุกรม	61
บทที่ 4 หลักและกระบวนการจัดการด้านสุขภาพ	65
● กระบวนการจัดบริการสุขภาพ	65
● ระดับของการจัดบริการสุขภาพ	66
● ข้อเสนอแนะการแบ่งระดับของการจัดบริการสุขภาพในปัจจุบัน	69
● ระบบการจัดบริการสุขภาพ	70
● แนวคิดการจัดระบบบริการสุขภาพ	71
● การพัฒนาระบบบริการสุขภาพ	73
● การกระจายบริการสุขภาพ	73
● การกระจายบุคลากรสาธารณสุข	76

• การเข้าถึงบริการสุขภาพ	77
• คุณภาพของการให้บริการสุขภาพ	78
• ความเป็นธรรมในระบบสุขภาพ	86
• ความต่อเนื่องในการให้บริการสุขภาพ	88
• บรรณานุกรม	90

บทที่ 5 การสาธารณสุขมูลฐานและนวัตกรรมสาธารณสุข 95

• แนวคิดการสาธารณสุขมูลฐาน	96
• นิยาม ความหมาย ของการสาธารณสุขมูลฐาน	97
• วัตถุประสงค์ของการดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐาน	98
• ความสำคัญของการสาธารณสุขมูลฐาน	99
• ความเป็นมา	99
• ประเทศไทยกับการสาธารณสุขมูลฐาน	100
• กลวิธีและรูปแบบในการดำเนินงานสาธารณสุขมูลฐาน	101
• องค์ประกอบของการสาธารณสุขมูลฐาน	108
• เครื่องชี้วัดสุขภาพดีถ้วนหน้า	110
• เครื่องชี้วัด Health For All ที่เสนอแนะโดยองค์การอนามัยโลก (WHO)	112
• เครื่องชี้วัด Health For All สำหรับประเทศไทย	113
• ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน ตามกลวิธีสาธารณสุขมูลฐาน	116
• นวัตกรรมสาธารณสุข	119
• บรรณานุกรม	132

บทที่ 6 หลักและกระบวนการ การศึกษาและแลกเปลี่ยนแนวคิด 141

การพัฒนาสุขภาพกับชุมชน

• ชุมชนและสภาพความเป็นชุมชน	141
• องค์ประกอบของชุมชน	142
• แนวคิดการทำงานในชุมชน	143

● เทคนิคและจิตวิทยาการเข้าชุมชน	146
● การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนา	149
● ภูมิปัญญาชาวบ้านหรือวัฒนธรรมชุมชนกับการพัฒนา	159
● การพัฒนาแบบยั่งยืน	162
● การพัฒนาชนบทให้ยั่งยืน	167
● กรณีตัวอย่างโครงการพัฒนา ที่มีรูปแบบ แนวคิด อันจะก่อให้เกิดความยั่งยืน	168
● แนวทางการพัฒนาประเทศ	170
● จุดสำเร็จของการพัฒนา	171
● แนวคิดการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง	172
● องค์ประกอบของชุมชนเข้มแข็ง	173
● กระบวนการเสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง	176
● บรรณานุกรม	179

บทที่ 7 อนามัยชุมชนและการดำเนินงานอนามัยชุมชน 183

● อนามัยชุมชน : แนวคิด ความหมาย	183
● การพัฒนาอนามัยชุมชน	187
● กระบวนการพัฒนาอนามัยชุมชน	189
● การวินิจฉัยอนามัยชุมชน	189
● ความสำคัญของการวินิจฉัยอนามัยชุมชน	191
● สถานการณ์ องค์ประกอบ ปัจจัย ที่มีผลต่อสุขภาพอนามัยของ ประชาชนในชุมชน	191
● กระบวนการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาสุขภาพอนามัยในชุมชน	196
● การสำรวจอนามัยชุมชน	197
● ข้อมูลที่สำคัญในการวินิจฉัยอนามัยชุมชน	200
● แหล่งข้อมูลและรูปแบบการเก็บรวบรวม	202
● การเก็บรวบรวมข้อมูล	207

● หลักและวิธีการสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล	208
● เทคนิคการเก็บรวบรวมข้อมูลในชุมชน	213
● การดำเนินการเก็บข้อมูลในชุมชน	215
● กลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง	218
● การจัดกระทำข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล	221
● แนวคิดการพิจารณาสถานการณ์ปัญหาสุขภาพและการระบุปัญหาสุขภาพ	230
● การจัดลำดับความสำคัญ ก่อน-หลัง ของปัญหา	234
● การวิเคราะห์ปัญหาสุขภาพอนามัย	238
● รูปแบบการนำเสนอโครงข่ายสาเหตุของปัญหา	241
● การพิจารณาวางแผนแก้ไขปัญหา	243
● การจัดทำแผนแก้ไขปัญหาสุขภาพอนามัยในชุมชน	244
● บรรณานุกรม	248

ผู้เขียน

253